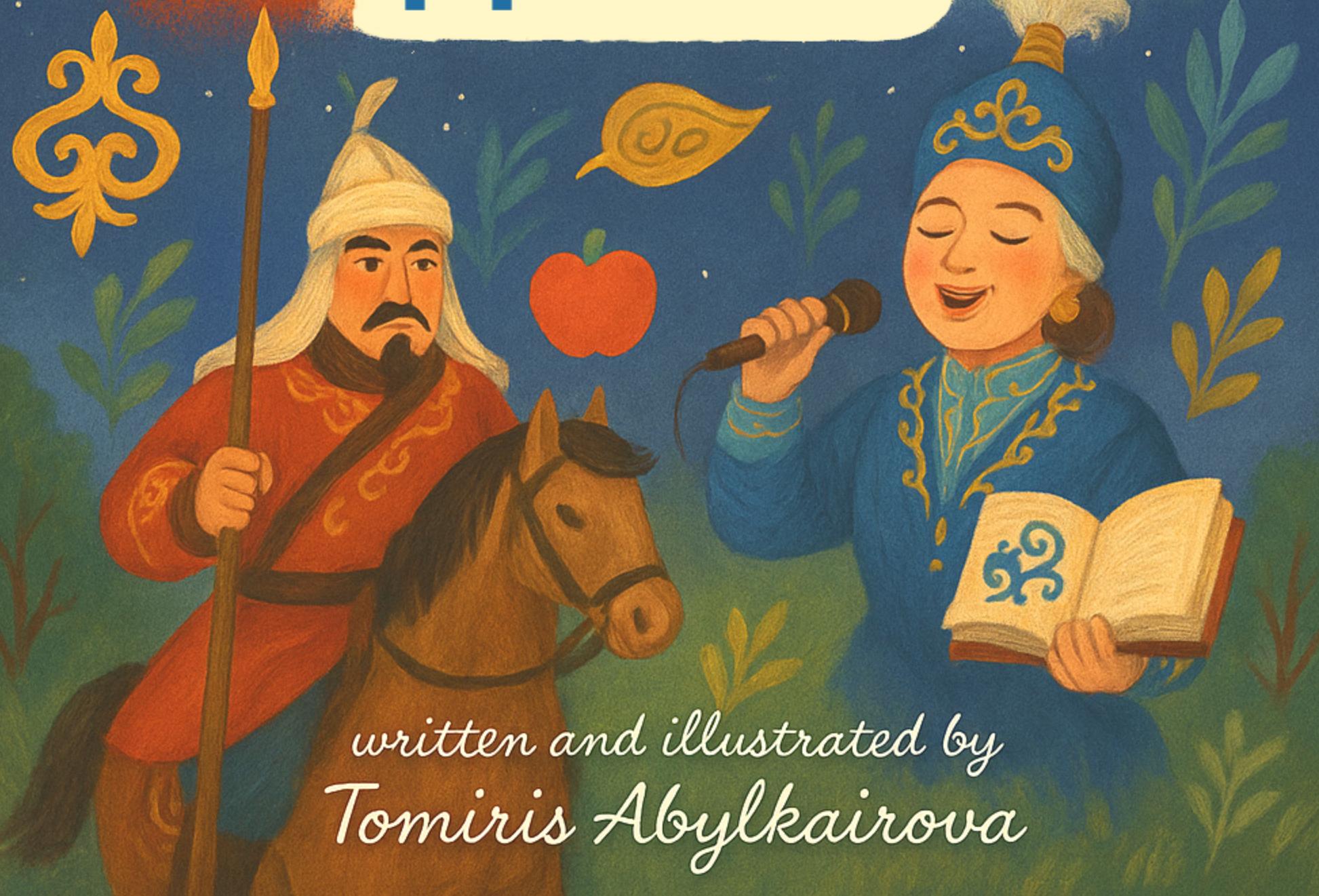

КӨРКЕМ ТАМЫР

ҚАЗАК ТАРИХЫ А-ДАН І-ГЕ ДЕЙІН

written and illustrated by
Tomiris Abylkairova

Атамыма, маған жақсы
әңгіменің, күнін және
қызықты оқу жолдарын
үйреткен жаңға,

— Томі

KÖRKEM ТАМЫР

Бұл жоба KÖRKEM ТАМЫР жобасының аясында жүзеге асырылды. Бұл еңбек қазақ тарихының тольқ қорінісі емес, өйткені біз тек 34 тұлғаны ғана қамтып, әліпби әріпперіне сәйкестендіруге мәжбүр болдық. Көбірек білү үшін www.korkemtamyrg.org сайтына немесе барлық әлеү-меттік желідегі @korkem_tamyrg парак-шасына кірініз.

Абай Құнанбайұлы (1845-1904)

А: Абай - ақын, ойшыл және композитор. Ол қара сөздерінде әділ болуды, білім алуды және жүрекпен өмір сүруді үйретті.

Әлихан Бекейхан (1866 - 1937)

Ә : Әлихан - "Алаш" партиясын құрып, қазақ мемлекеттілігінің негізін қалаған. Ол халықты автономияға, білім мен ғылымға үндеді.

Бибігүл Төлегенова

(1929)

Б: Бибігүл - сирек сопрано дауысты
әнші, КСРО Халық әртісі атағын алған
тұңғыш қазақ қызы. Ол қазақ операсын
халықарлық сахнаға шығарды.

Владимир Смирнов

(1964 - 2023)

В : Владимир - айгілі шаңғышы, Олимпиада ойындарында көптеген медаль жеңіп алған. Ол Қазақстанның спорт рухының символына айналып, еңбек пен табандылық жеңіске жетелейтін дәлелдеді.

Геннадий Головкин (1982)

Г: Геннадий - орта салмақта әлем чемпионы атаған боксшы. GGG атымен ол бірнеше чемпиондық белбеудің иегері болы.

Ғабит Мұсірепов

(1902 - 1985)

Ғ : Ғабит - “Қозы Көрпеш - Баян
Сұлу ” мен “ Ана туралы аныз”
сияқты туындылардың авторы. Ол
казақ әдебиетінде әйел бейнесін
ерекше көрсетті.

Дінмұхаммед Қонаев

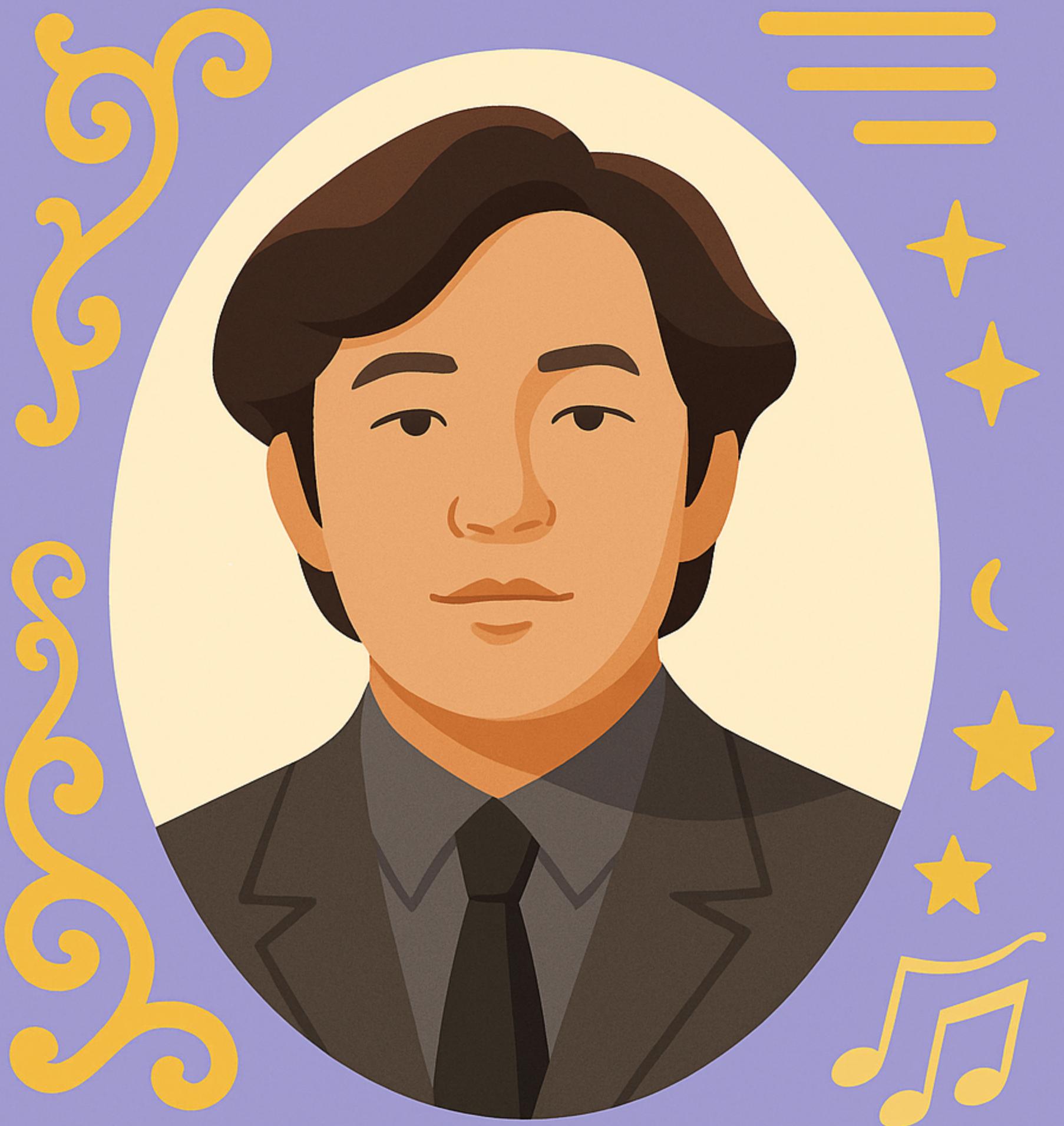
(1912 - 1993)

Д : Қонаев Дінмұхаммед -
Қазақстанды бірнеше онжылдық
басқарып, жаңа зауыттар мен
университеттер ашқан. Ол ғылым
мен білімнің дамуына үлес қости.

* Еркеғали Рахмадиев
(1932 - 2013)

Е : Еркеғали - опера мен симфония жазған қазақ композиторы. Ол батырлық жырларды музыкаға айналдырды.

Жұмекен Нәжімединов

(1935 - 1983)

Ж: Жұмекен - ақын, аудармашы, композитор. Ол Қазастанның қазіргі мемлекеттік гимнінің сөзін жазды.

Зуха Батыр

(1866 - 1931)

З : Зуха - Қытайдағы Алтай қазақтарының еркіндігі үшін күрескен батыр. Ол туған жерін әділетсіздікке қарсы қорғай білді.

Иманбек Зейкенов

(2000)

И: Иманбек - "Roses" әніне жасаған
ремиксімен Грэмми жеңіп алған
тұнғыш қазақ. Ол ауылдан шыққан
таланттың әлемді бағындыруға
болатынын көрсетті.

Қабанбай Батыр

(1691-1770)

Й : Қабанбай - жоңғар шапқыншылығына қарсы күрескен атақты батыр. Ол жүздерді біріктіріп ұлтты қорғауда шешуші рөл атқарды.

Керей Хан

(1424 - 1474)

К : Керей - Қазақ хандығын құрған алғашқы хандардың бірі. Ол мемлекеттіліктің іргесін қалады.

Қаныш Сәтбаев

(1899 - 1964)

Қ: Қаныш - геолог, Қазақстан

ғылым академиясының негізгін салушы. Ол пайдалы қазбаларды зерттеп, ғылымды дамытуға үлес қости.

Латиф Хамиди

(1906 - 1983)

Л : Латиф - қазақ әндерін жинап ,
кәсіби музыкаға айналдырыған
композитор. Ол ұлттық музыканы
әлемге танытты.

Мәншүк Маметова

(1922 - 1943)

М : Мәншүк - соғысқа өз барып,
пулеметпен шайқасқан батыр қызы.
Ол Кенес Одағының Батыра атаған
алғашқы қазақ қызы болды.

Нұрғиса Тілендиев

(1925 - 1998)

Н : Нұрғиса - композитор әрі
дирижер , “ Отырар сазы”
оркестрін құрды. Ол күй өнерін
жаңа деңгейге жеткізді.

Мәңке би Тілеуұлы

(1675 - 1756)

Ң : Мәңке би- болашақты
болжаған данышпан. Ол терен
ойлы нақыл сөздерімен таңымал.

Олжабай Батыр

(1709 - 1778)

О : Олжабай - жоңғарларға қарсы шайқасқан қолбасшы. Оның ерлігі жырлар мен аңыздарға айналды.

Өтеген Батыр

(1699 - 1773)

Ө : Өтеген - Қазақ хандығының
шығыс шекарасын қорған батыр.
Оның ерлігі Сүйінбай мен Жамбыл
жырларында сакталған.

Павел Мариковский
(1912 - 2008)
П : Павел - зоолог және балалар
жазушысы. Ол жәндіктер туралы
кітаптар жазып, табиғатты сүюді
үйретті.

Рахымжан Қошқарбаев (1924 - 1988)

Р : Рахымжан - Рейхстагқа Женіс түн алғаш тіккен батыр. Оның ерлігі көп жылдар бойы құпия сақталды.

Сәкен Сейфуллин

(1894 - 1939)

С : Сәкен - қазақ тілінде алғашқы
романдардың бірін жазған ақын
және қайраткер. Ол кеңес дәуірінде
Ұлттық әдебиетті қалыптастыруды.

Токтар Әубәкіров

(1946)

Т: Токтар - ғарышқа үшқан тұнғыш
қазақ. Ол сынақшы- үшқыш ретінде
көптеген авиациялық рекорд
орнатты.

Уали Хан

(1741 - 1819)

У : Уали - Абылай ханыңұлы.
Орта жүздің ханы. Ол бейбітшілік
пен тәртіп орнатуға тырысты.

Ұлжан Байбосынова (1973)

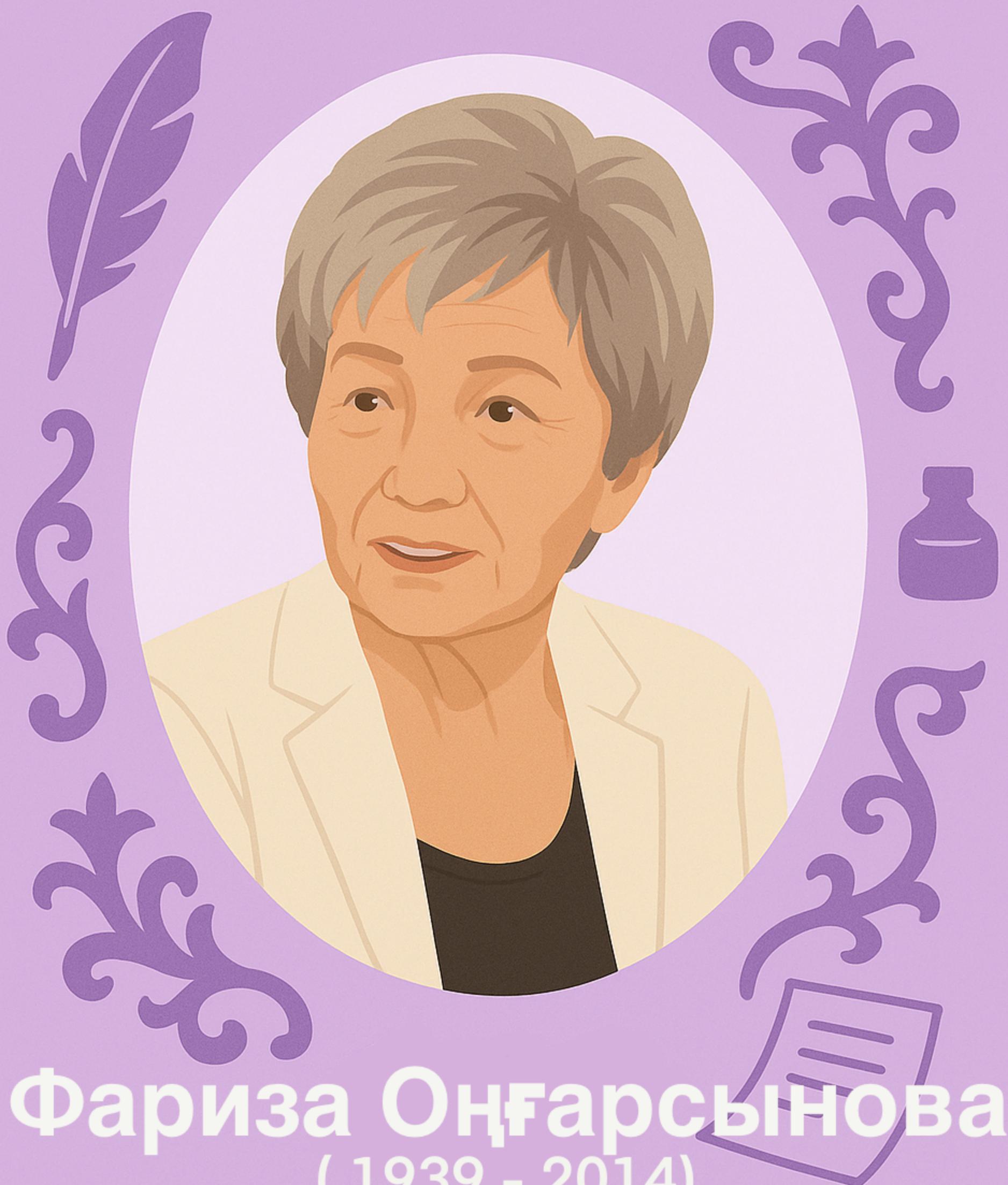
Ұ : Ұлжан - көне жыр- термелерді орындастын жырау. Ол жастарға дәстүрлі ән мен рухани мұраны насихаттар жүр.

Үкі Әжиеv

(1923 - 1992)

Үкі Әжиеv - акварель сүретшісі, ұлттық көркемсурет мектебінің негізгін салған. Ол табиғат пен халық тұрмысын бояу арқылы көрсетті.

Фариза Оңғарсынова (1939 - 2014)

Ф : Фариза - ана тілі, махаббат пен әділет жайлы жырлаған ақын. Ол балалар мен жастарды қазақ тілін сүюге шабыттандарды.

Хиуаз Доспанова

(1922 - 2008)

**Х : Хиуаз - соғысқа қатысқан
тұнғыш әйел үшкыш. Ол 300 - ден
астам тұнгі ұшуға қатысып ерлік
көрсетті.**

Чокин Шафик

(1912 - 2003)

Ч : Чокин Шафик - энергетика
саласын зерттеген ғалым және
академик. Ол су электро
станцияларын жобалаумен
айналысты.

Шоқан Уәлиханов

(1835 - 1865)

Ш : Шоқан - саяхатшы , тарихшы
және ағартушы. Ол қазақ халқы
туралы алғаш ғылыми еңбектер
жазды.

Ыбырай Алтынсарин (1841 - 1889)

Ыбырай - алғашқы қазақ мектептерін ашып. “Қазақ хрестоматиясы” оқулығын жазды. Ол қыз балаларға да білім беру қажеттігін дәлелдеді.

Ілияс Есенберлин

(1841 - 1889)

I : Ілияс - "Көшпенділер" тарихи
трилогиясының авторы. Оның
шығармалары қазақтың тарихы мен
тағдырын әдебиетке айналдырды.

KÖRKEM
ТАМЫР

@korkem_tamyr
www.korkemtamyr.org

Абылқаирова Томирис
Томирис - "Көркем Тамыр" жобасының негізгін
қалаушысы және атқарушы директоры. Қазақ
тарихының терең сүйетін ол бұл балалар
кітабін жазып, иллюстрация жасап, жас
оқырмандарды халқымыздың маңызды
тұлғалармен таныстыруды мақсат етті.